

# DÜŠEVNI LIST

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prêkmurske evang. šinjorije reditel  
i vödvânik: FLISÄR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,  
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplačilo

gorivzeme vsäki evang. dühovnik i vužitel.

## Merimo, da živelî bodemo!

(Riml. 6,3—11.)

Vsaki človek si nikak nači premišlâva od smrti. Ti edni si polejkoškom premišlâvajo od njé i ne mislijo si na tô, ka pride po smrti. Samo te se njim strôsi srcé, gda smrt svojo težko i mrzlo rokô njim na prsi položi, gda stâvla srcé i trga žitka nit z nesmilnimi prstâmi.

Smehéce, veséla lîca se včasî za pár minôt spremenijo i na vöke zdrevenijo. Ali na tô si ne mislijo oni, kí samo za té zemelski žitek májo veliko skrb.

Edna drûga čupora lûdi pa prâvi: Smrt mi je vedno za hrbtom, kak ténja, niti se ne odovem, gda me k sebi obîne na vöke. Kak računajo, eden štrti tao lûdi pred svojimi sedmimi létî merjé i med pétstomi samo ednomi dopûsti Bôg osemdest lét zadobiti i okôli tresetim šestdeset lét. Ovi pa vsi mlâjši merjéjo. V ednoj minôti na zemli do 100 lûdi merjé. Tak je nê čüda, ka so inda ednoga klôštra barâtje vse svojo žitka modrijo v ete reči vlejali: „Memento mori!“ — spomni se z smrti! I tüdi Luthera eden prijâtel ešče pri dobri létaj si je dao škrinjô napraviti i v toj je počivo vsaki den. Pri ništerni zgodni nârodaj je navâda, ka na rojstni den prijâtelje edendrûgomi štiri deské pošlejo z etim opominanjem: „Brat, spomni se, priprâvlaj se!“

Šteri lûdjé májo istino? Oni, kí tak lehkôško živéjo, da bi na vöke na zemli

ostali, ali pa oni, kí si škrinjô zaberéjo za postelo i vednom si za hrbtom čütijo smrt?

Tak lehko povêmo, ka ni edni, ni ovi nemajo istine. Nemajo jo oni, kí si po lehkôškom premišlâvajo od smrti i prâvijo: živi denéšnjemi dnévi i ne brigaj se z ütrâšnjim dnévom, ne misli si na smrt! Ali nemajo istine i oni, kí edendrûgoga etak pozdrâvlajo: Spomni se smrti!

Pavel apoštol v svojoj epištoli ne gučí od one smrti, na štero si tákši lûdjé mislijo, štera smrt je konec vsega. V njegovom živlénji nega malovörnosti, vcaganja, odürjâvanja svêta i zemelskoga živlénja. Okôli njega se ne grôža težki lûft grobov, nego krepkoga vûpanja tráki sijajo, njegve reči vökivôčnoga žitka radost glâsijo. Gda nam prâvi, ka moremo mrêti, te tô tak razmi, ka naša grešna bîvost se more skončati, yničiti, naj mogôči bodemo stánoti na nôvi žitek.

Záto piše: „Záto pokopani smo ž Njim (z Jezušom) po krsti v smrt, da liki je goristano Kristuš z mrtvi po díki Océ, tak i mí v nôvoti žitka hodmo.“

On je prêk preživo tô. Tam na Damaskus-pôti je mrô v njem Saul i porôdo se je Pavel, apoštol Kristušov z neprijâtela Kristušovoga. Či i mi nôvi stvor šcémo postánoti, te pôleg njegovoga včenjá prvle mrêti more v nami te stári, grehšen človek. Dokeč té ne merjé v nami, tečas se nemremo znôva poroditi.

Šcémo živeti i vökivečen žitek zadobiti? Pokopajmo svojo stáro grešno naturo.

Mrěti more v nami etoga světa lůbėzen, hůdo poželenje i vsaki hůdi grěh, šteri nam ne dá, ka bi z Kristušom vkůper živelj.

Pravlj bi ništerni: Vej mĩ tak vsaki den pokápamo; gda sladke senje našega srcá, gda lěpo vůpanje, dobrůto, bodočnosť — oh, vñogokrát pokápamo, vñogo grobov je viditi v našem živlenj i v té je pokopana naša radost i blájženost. Ali apoštol na tákše pokápanje ne misli. Vě tákše grobe vsaki má: pobožen i nepobožen. Apostol na tákšo smrt misli, od štere mĩ samĩ dámo glás: Vzemte na znãnje, ka sem mrtev vam, vi macalůzni lehkoški prijátelje, mrů sem, ne čakajte me več med sěbe. Vi srečolověči kártašje i vam sem mrtev. Svoje trůde ne denem več na kárte, lěpoj sreči v růke, nego obeselim ž njimi svojo familijo. Vi kupice zopston cinkate, zověte meně, jas sem i za vás mrtev i či mo včási vglih se veseljo z svojimi prijátelami, nē sem več vaš rob; neměrtůčljivi pijãnec je mrů v meni. Hůda, nečista poželěnja, zopston me čakate z odprětimi náročami, nikák je na vůke slobůd vzeo od vás. Lehko mĩ klonckate po srcě, ne odprě se pred vami. Hůdi důh, šatan, mrtev sem za tēbe i za vse tvoje sluge, ár živetj ščem Gospodnomi Bůgi v Kristušĩ!

Tákšo smrt nam priporáča Pavel apoštol, ár brezi tákše smrti nega goristaněnja na vůkivečen žitek.

Pítanje je samo tů, jeli mámo zadosta vůle i můči pripraviti se na eden tákši sprěvod, pri

šterom de mrtvec naša stára, grěšna natura? Ali smo mogoče že meli v svojem živlenjĩ tákše pokápanje — mogoče je bilů tů v vůri právoga grehžalůvanja, gda nam je Reč Boža zbůdila spávajůčo důšnověst, ali gda smo pri oltári Kristušovo večerjo vzěli; mogoče je bila tů vůra velike žalosti, gda smo tam stáli pri škrinji lůblěnoga našega, ali gda nás je Gospodin Bůg z kakšim drůgim vdárcem opomĩno, ka On tůdi jeste i ka mrěti moremo, či živetj ščěmo.

Tak mislim, ka smo že vsi preživelj vůre, ali končmár minůte, v šteri smo objůkali naše grehe i radi bi pokopali vse naše grehe, da bi nůvi stvor postanoli. Ali žalosno, malo nás je melo volů i můč k tákšemi pokápanjĩ.

Pa bi ete svět dosta lepši būo, naše živlenje na zemli dosta blájženěše, či bi vsaki člověk lehko vadlůvo z apoštolom: „Živem, ali nē jas, nego Kristuš živě v meni!“

Tak bi meli právo živlenje na etom i na ovom světi.

Merimo, da živelj bodemo!

*Juventus.*

## Roditelje i deca.

Pisao: Šoštarec Franc, ev. důhovnik v Subotici.

Na cělom světi ta nájvėkša, nájlepša vojska je začnola naprě itĩ, naj obláda nezgovorne krajine znanosti; tã svetá vzvišena vojska so dijácke. Komaj bi bilo, ka bi se človeča důša

## Krívda i pokůra.

Roman, pisala: Kovatš Frida.

Poslovenčo: SILVANUS.

XIV.

Hedvika je po diploma lepša bila, gda na eden jesenski dēn je v čarno oblečeno šla domů z cěrkvi. Peter je stůpo k njě i na ráji je njě vrůkesěgno.

„Hedi, pridĩ dnes popoldněvi v Karlsdorf, tam je senje i de pá preveč lůšno.“

„Peter!“ i ga rěsno poslědne, „ti znáš, da jas ne idem na nikakšo veselico, nepozábĩ, ka jas žalůjem.“

„Idi, ne boj takša, vedno pa dōnok nemre žalůvatĩ, edno senje je nē veselica i nē ti je potřěbno plěsati, malo razveseliti se ti pa nede škůdilo.“

„Ně Peter, jas domá ostánem!“

„Hedi, za mojo volo, jas ti tak rad malo z teбом bio. Edno tákšo fájn deklino nema vsakši dečko i — Matješ de tůdi tam, že za volo svoje materé. Na ja, tē se on na zelěno razčemerĩ, ár tů bi se pasalo njemĩ — hm — z tebov malo simpatizěratĩ.“

Hedvika je vidla njegov špotljivi směh.

„Ně, Peter! Jas nemrem nĩti za tvojo volo idti, ár jas nikakše radosti ne nájdem vu tákši negvůšni veselicaĩ, meni se nika ne grsti tak, kak senje z svojimi šatori i ka je v njĩh, i či k tomi ešče tákše grde misli máš, drůge čemeriti, tē rávno nē!“

„Ja se zná, ti světa, či se spoj za Matjěša ide. Gvůšno ne sedi zamañ po pol dněva z svojim namázanim gučom pri lěpoj oštárjáša čěri.“

„Peter, posilůňšaj, či Matješ rěsan včási překpride i či si od nájni skůpnĩ dugovánj zgučávava, tůdi či mĩ kakšo trůštajůčo reč pově, je

zdignola na edno veliko višino, kak zvezde i ka bi skričao nebrojenim šeregam diákov, kak naprê idejo: stoj i pazi! Vu takšo dúševno stávo bi se trbelo postaviti, kak je bio Mozeš, gda je za svoj národ Bogá molo, ali gda je Šalamon církev posvetšúvao i blagoslovo národ, ali pa, gda je Gospon Kristuš šo vu nébo i idôč je vó vltégno roké ino je blagoslovo vučenike i celi svét. Komaj bi bilo, ka bi človik zdaj pravo vsákomi gingavomi diáki, stoj i drži esi tvoje čisto čelo, naj te kúšnem; toga vékšega diáka llice ka bi pogladili i tomi velikomi diáki globoko v oči poglednoli i njemi roko stisnoli. Mílo málo dētece bojazlivo ide v šolo, tak da bi čútilo, ka se vu šoli že začne bojna žitka, i žitka bojúvanje je teško, nesmleno. Te malo vékši diák že zná, ka je žitek veliko spunjávanje dužnosti i da pri spunjávanji naših dužnosti dostakrát se moremo zatajiti, aldúvati, slúžiti. Te veliki diák že dostakrát má grbavo čelo. On že spozna, ka je žitek britki, ka naš lepi deteči sen se razsiple, vniči se i mi, či vse duže, vse ménje moremo čakati od svetá. Ja težki, grozen je žitek i človek je vu žitki kak edna labda, šterov se okolnosti i prilike špilajo. Záto je vredno, naj mámo lúbēzen i miloščo z našov decov. Bóg vseznajôči samo zná, ka má čakati našo deco. Keliko starēši lúdi vidimo, ki so kak edna britka nevolá, nevidijo, nečújejo, plantavi, nemrejo jesti i nē spati, otečeni so, smicanja,

trganja nosijo vu sebi. I tē lázarje so ednôk friška, zdrava, gedrna deca bili, puni žitka i radosti, ki so nigdár nē mislili vu svojoj mladosti, ka bi njihov bezáj tak britki konec mogao meti. I zdá tó nájlepše, angelsko dēte znábiti bode trnok trnjavo, žalostno pot po žitki melo. Záto bi preveč potřebno bilô, ka bi roditelje vsáki den blagoslovili stô i stô krát svojo deco, ka bi njihov žitek bio kak edna velika boža slúžba za svojo deco. Gda dēte ide vu šolo, ka bi roditelsko srcé moglo praviti, jas te ne morem spre-voditi vse povsēdi i nemrem te obrániti, Boža lúbēznost te naj sprevodi i njegova milošča bráni.

Tomi gizdávomi i trdoga srcá človeki, ki se znábiti vó smeháva eti rēči, se lēko právi, pazi se, drága dúša, znábiti so tvoje vóre svet-skoga žitka že prekrátke i té de ti pa žao, zaká si nē molo za tvojo deco. Kelikokrat se dogodi, ka gda oča ali mati odidejo zdomi i právi, z Bógom, dečica, do vidēnja! I pá vidēnja nega več, ár smrt na veke na nás cila, i nanč se ne odovēmo i zgrábi nás! Lúdjé ido friški, zdravi z dômi i nepridejo nazáj, nego so domo prinešeni mrtvi. Ali pa dēte tvoje, vu šterom teliko veselja máš i pun si radosti, gda te poglédne z svojimi globokimi, čistimi očami, zná biti te ostávi na križopotji žitka. Té de pa preveč težko tvojmi srci, zaká si nē molo za deco tvojo.

Kelko nesrečni lúdi jeste, ki so veliko lmé, vnožino bogátstva dôbili od svojih roditelov, ali

to gvúšno niká nē hūdoga i nieden človek si nede niká mislo, ár náj vsi na zadovolnost poznajo. Ka rávno ti tákše rēči máš, je preveč žalostno.

„Tak te ti neboš šla?“

„Né!“

„Servus, lēpa Hedi, jas bom se dnes pre-več dobro čúto. Či bi si do popôldnéva nači zmislila, té mi Tiniko pošli prék k nam, jas te té ešče tūdi rad z seboj vzemem.“

„Hvála, Peter, ti se rájši sam veselí.“

Gizdávo i hladno je povédala. On sášení je glédo eden čas za njôv i samo je z plečom migno. Naj samo ide, že obžalúje svoje obnášanje i že pošle hlapico v mlin, te de njegovo obládanje ešče vékše. Fúčkajôči je šo prôti dômi i se je z kre edne dobrozozidane velke hiže vzéo, štera či bár ka je na lēpom mesti z sadovnjákom okôlivzéta stála, dónok slabo občútnost je obúдила. Poti so zaraščeve bilé, glažojne

v oknaj vózpotrēte, na dvorišči so se kokôši naganjale i grenole na ednom velkom kúpi smétja.

Dveri so se na hiši ôdprle i edna deklina stôpi na prag, štero gda je Peter zagledno, nedovedôč je pomalē záčo stápati. Deklina, z štere sněgbēloga obráza, kak nôč čarni ôči, se je vrôči nevaren pogléd svetlio, je vu fájni běli rokaj eden čaren pisker nesla na dvorišče:

„Hē, Peter, ka si dnes tak dobre vôle?“

„Bóg dáj, Liza, se zná ka sem dobre vôle. Prideš kaj prék v Karlsdorf?“

„Ja!“

„Te bomo ednôk pá zaistino plésali, ká nē, dekla?“

„Jas nevem, či boš ti zmenom plésati štéo, ti rájši lúbíš barnáste deklina.“

„Ne boj hūda, Liza, dnes ti posvedočim zagvúšno, ka so za méne barnáste deklina vuršt. Na vidēnje!“

ně so dōbili vsagdenějněga očinskoga blagoslova i materinske molitvi so ji ně sprevájale, pa se njim njihov velki, gizardvi žitek rúši, puni so dūševnih nevōl i boleznosti. Kelkokrát se dogodi, ka deca ne nosijo za starišami vō na grob vroče skuzé i zaválnost, nego preklinjanje; kelkokrát bi nesrečna deca svojim mrtvim roditeiom radi v oči pravli: Oča moj, Ti si ně bio moj oča, ár je tvoj grěššen, brezbožen žitek meně skvário:

Dostakrát bi edna ali drůga mati čůla od svojega deteta, či bi živěla: Oh mati moja, Ti si zrok mojega neblāženstva! Tiste molitvi i dobre pēlde, štere bi ti mogla tvojemi žalostnōmi deteti skázati i ně si činěla, bodo prōti tebi svedočile, kak edna večna tožba. Či edno dēte dūševno na nikoj pride, što je tam nājvėkši krivec? Gvūšno, ka je roditel. Ni šola, ni cėrkev, tō je, ně vučitel, ně farar se nemreta z tvojov decōv zaposlávati, kak oča i mati. I te nājbōgši školnik i farar nemreta pomagati tam, gde se domá pernjājo, kaosajo, medsebm bijejo, gde oča lumpie i pijen domō pride, trōbi, lārma i nevolu dela! Gde mati ne stoji na visini svojga pozvánja, ka dēte more vu božem iměni, vu lůbėznosti i mirovnosti odgājati, tam je dēte nesrečno, očō svojga se bojí i sledi, gda starěše grāta, omrzi ga i za mater zgūbi lůbėznost i zahválnost. Tō so grozne tragėdije, na světi nājbole teške i britke, gda dēte samo z boleznostjov

more glėdati ali misliti na svoje roditele. Ta dūševna nesreča človečega delinstva sprevāja kak edna čarna prokletna tenja do groba!

Či bi analizěrali šorš ti preveč nesrečnih lůdi, našli bi, ka se njim že njihova nesreča domā, vu roditelskom hrāmi klicala. Či sami radi ali ně, roditelje so s svojim hůdim živeljem, svojov besnov pėldov vse coj doprinesli, nā de dēte nesrečno.

Z ednov stárov gospov sem gučao pred 3 mēseci, ali tisto nigdār ne pozābim. Velika bogata familija je bila, prėk 1400 plůgov velki grůnt i šume so mell. Agrārna reforma je malo strōsila tō velko imānje, ali itak so oni ně siromácke. Ednōk prāvī stāra gospā svojoj deci, deca moja, meni bi to i tō trbelo. Deca so odgovorila, Mama navči se, ka je nikā ně tvoje i ne dobiš nikā. Ona sirōta se je dosta tōžila, kak je ona lepō gori hrānila po gospodskom svojo deco, keliko pėnez so koštali i zdā, tō je hvāla. Istina, nesrečna mati je vse dāla svojoj deci, samo je ně molila za njé, samo njim je ně dāla vu srcě božega zákona. Ona žalostna mati je tisto ženjala, ka je sējala. Či roditelje ne včijo svoje decě na boža dela i či deca ne postānejo bogābojazni, té so njim nikaj ně dāli! Ja nišče je ně dober oča i mati, što svojoj deci ne vcepi globoko vu srca bogābojaznost. Što zanemāra boža dela pri odgājanji svoje decě, vsākomi je prvle ali sledi preveč trnok žao. Ali kelkokrát

„Na viděnje, Peter!“ erčě eta skoron na ráji i Peter je sāšeni glėdao vu njěne oči.

#### XV.

Popoldnėvi je v Karlsdorfu preveč veselō bilō, strašno lārmanje se je čůlo povsud. Te brečėči glās verklina pri ednom ringlišpili, na šterom so z plahotůvajōčimi jankami deklīne i repėčega lica pojbeje i dečki sedeli, se je vkůpměšo z trōblenjōm toga z stō fārbami vōnamāzanoga pojāclina, ki je z na daleč čūtėčim glāsom hvālo „Kolosale“ cirkusa compruško znānje. Vesnička mladėzen je stāla tiskajōči i sūnjāvājōči okōli toga „kūnstlara“ i se posmehāvāla na njegove grōbe špāsne reči. Deca so se razveseljāvāli z cvičkājōčimi fůčkanci po svoji návadi.

Nasrėdi med vnožinov je Peter stōpao z svojimi dūgimi stopāji, samomi sebi se smehėči. Dōnok ně je bio popolnoma zadovolen z sebm. Ka je Hedvika ně prišla, je vrėlo i grō-

žalo v njem. Prijāteli so ga zvāli z već mēst, ár so znali, ka ne milůje pėnez i tō či se dalō, so vōponūcali. Peter je pozdrāvlo, smehao i špās dēlo na vse strāni, dōnok dale je šō do ednoga lecitera, gde je edno velko srcě zagledno, na šterom je na ednoj cedeli napísano bilō: Hodi na moje sladko srcě, tam se ti vtišājo tvoje željě. V vūho njemī zdā eden glās zašōšnja:

„Peter, kůpi meni tůdi nika, čůješ?“

Peter se je obrno i Lizo vidi pred sebm. Deklīna je zdā preveč lepā bila, lepša kak Hedi. Eden špās si je že lehko dovalo na čeměre te gizardave čėri oštarjāša. Smehėči njě ponůdi tō rāvno zdā kůpleno srcě:

„Eto, Liza, tō sem rāvno zdā za tēbe kůpo.“

„Za mēne, Peter? Je tō mogōče?“ Eden veselī smeh se je obůdo na njěni licaj i zahválno ga stīsne za rokō.

Tak se radůjem, Peter!“ erčě narāji i ponůdno.

štoj lepo i mirovno právi: „Jas preveč léko merjém, ár moja deca ne bodo árvinska, ár oni nosijo boží dúh vu svojem srci i oni nigdár ne bodejo ostávleni! Kak ne zgrúntano lepô spěva žoltár: „Či oča ali mati me ostávijo, Gospodin Bôg me gori vzemel!“ Nê penez, nê imánja, nê lepota i svetski glás so velika vrédnost, nego Bôg! Naše nájvékše bogástvo je Gospodin Bôg i naša nájlepša sreča, ka Bôg nás lúbi, kak svojo deco! Za toga volo vu vsákoj krščanskoj famíliji more nájvékše včenjé biti: Bogá lúbiti, furt na njega misliti!

Včasí je sprotolétje puno cvětja, lúdjé se vúpajo, ka bođe puno sadúj. Ali gda príde vrēmen brátve, nikaj ne nájdejo, ár je bila slána, vihérje, toča, črv i t. d. i sád je vō ostao. Rávno tak je z decōv. Oni so za nás kak edno lépo vūpanje, kak veliko čakanje za bodočnost. Roditelje, pazte se, tak odgájajte deco, ka na vaše stáre dni, gda postánete romarje i lázarje, ne bodete vō lúčení na cesto od vaše decé i ne bodete plakali, oh Gospodne, zakaj sem se rodio na ete svēt!

## Nerazláčaj, ne pogovárjaj Bogá dêl.

Eden zmožen herceg je nestanoma rad pogovárjao i falinge ziskávao vu stvorjēnji etoga svēta.

„No, zaká je dōnok Bôg stvōro mūhé, pávuke i. t. n. ? — je meo šegō naprē nositi. —

„Že je vrēdi, či ti samo veseljé déla, rávno záto sem ga kúpo. Kam boš šla sledi, midva sva štela ešče dnes plésati?“

„Rēsan ? Jas sem mislila, ka se ti samo šengáriš dnes ob poldné. Oča de gvūšno v „Vrč“ šō, tam je vedno nájbōgša mužika, prideš tá?“

„Ja, Liza. pridem.“

Skōz lúdstva se je edna deklina silila, ki je edno z figice srcé močno na prsi stisnola.

XVI.

Na večar, gda je na senji vse prážno i tiho grátalo, v „Vrč“ i je veseló živlēnje bilō. Plesci so se obračali na igranje plēhnate mužike. Dobro napiti dečki so stiskávali k sebi svoje deklina, vu ednom kōti pri vedno nanōvo napunjeni glazaj so sedeli ti starēši. Eden med njimi, bōgše oblečení kmet, komi se že jezík komaj obračō od vina, gjekla:

„Stō vragōv, Ehrbacherov pojev dnes z mo-

Tém ničestnim stvaram tak nišče nikšega haska nevzeme, samo neprilike i čemére delajo lúdem. — Či bi jas mogao, vse bi je z-svēta prepravo.

Zagvūšno je na tákše lúdi mislo te mōder Šalamon král, gda je pravo: „Nedáj mi velkoga bogástva oh néba, da se nezvilšim vu srdci, ka bi pítao: „Što je on gospōd ?!“

Žalostno, ka se rávno pri tákši lúdi nájvečkrát zgodi, ka gda njim dobro ide, se mesto hvále spozábijo z-Bôga, žnjegove zmožnosti, njegova dela ošpotávajo, za níkoj je držljo i se-bé štímajo za svoje sreče vretino. Rávno tak dabi nê vsáki dár i blagoslov tam odzgora prišao dolí, tak da bi pamet, rázum i telovna mōč, zdrávje, dúhovna spodobnost i materiálna vrédnost, vse i vse nê od njega zhájalo!

Gospodin Bôg tákše dúhovne betežnike po čúdni potáj i príllkaj má šegō zvráčiti i odūmiti, tak se je tō i z-tém hercegom tūdi zgōdilo.

Glédajmo zdá že, ka se je zgōdilo z-onim hercegom ?

Té herceg se je v-bojno zmēšao, vojskō njemi je protivník razbio, zničo, tak daje i sam komaj v-pobēgi vujšao smrti. — Po trídavnem i dúgom pobēgi je spoj odnemogao, — ka se naj edno malo olávi, si je pod ednim košnatim rastom doli légao. Komaj, kak je malo zadrēmao, ovo eden protivni vojník se je na njega namero, bliščēći meč na njega zdignovši, ga je doli štéo vsēčiti. Rávno ga je v-tom megnenji eden obád pikno na čeli tak, da se je zbūdo. Zosagavši

jov déklov má délo. Tō vōrjem, ka bi se njemi tō vidlo.“

„Istino máš, Koller, tvoja dékla je lépa, spoj na mater je vdárla, ki nê zaman je edna taljankinja bila, ali za Ehrbacherovoga Petra je dōnok samo za krátek čas si delati.“

„Premisli si, sōsed, ka gučíš, jas tak mislim, ka moja či se v vsakšō famílijo lehko omoži.“

„Tō je istina, Koller,“ erčé te drūgi, ár pozno je stároga čemerasto natúro. „Zdá rájši pimo nadale i njájmo mláde plésati. Prosit!“

Liza večkrát je z stráhom poglédnola prōti oči, dnes pá je večé pio, kak pa je žēden bio i neprijétno je njē bilō, ka Peter stároga v tákšoj nevrédnoj stávi more vídeti. Peter je deklino za rokō držō i od ti drūgi pēldo vzévši je kúš za kúšom dávao na vūsta te deklina, ki se je oči-vidno nê bránila. Zdá se dveri odprējo i Matješ stōpi notri z svojov máterjov. Ona bi rada šla

se, je gori skočo, meč je popadno i vojáka stírao od sébe. Hitro se je vküppôbrao i v-drúgi kraj napôto: prišao je k-ednoj brlogi, v-štero se je notri skrio. Tam bodôči, eden čas vô na lûknjo nastrêga, či ga neslêdijo protivníci i kak se je lûkno, ka je eden pávuk v-tom vrêmeni brloga lûknjo z-pavočinov notri prevlêkao. Tò vidôči, so se njemi čúдне misli pobúdile v-glávi. Kak si je tak premišlávaó, eden glás njemi z-bliska bistrôčov vdíljek beží po živcaj, kak list na drévi, je vu cêlom drgetatízačao. Z čista je z dalečine čúo i zarazmo, ka se protivni vojnici k-brlogi bližajo. Dvá konjenika sta že pri lûknji stalá i eden je že notri šteo stôpiti, gda njemi je te ov pravo: „Nemre v-toj brlogi bidti herceg, ár bi notri idôč, tó pavočino raztrgao.“ Tak sta z-ovimi tá pridôčimi dale jahšila.

Sledi, kak je herceg, kí je v-brlogi čúo vojnika zgovárjanje, vôprišao i da se je težkko čakana kmica že z-večêrom približala, je ete reči pravo: „Dnes mi je dvakrat na niti vláso moj žltek i ka sem se obarvaó, prvle ednomi obádl, zdá pa ednomi pávuksi mam hváliti. Velki Bôg i nega, nega nika višêšnjega vu tvojem stvorjenji!“

Tak ponízi, tak odúmi te Vsamogôči lehkôške, nadúte, gizdáve i zablodjene!

*Ne razláčaj, nepogovárjaj Bogà del!*

**Evangelíčani!**  
**bodite naročniki Vašega lista!**

na senje i sin je prerazmo to prôsto ženo, ka se je za tèm želêla, naj se z svojim elegantnim sinom malo vópokáže med svêt. Matješ je z ostrím poglêdom pogledno po lûdstvi i hitro je na pamet vzéo Petra z deklinov i na tó se je k materi obrno:

„Tü je nê za nás, tü so že sami pijanci, nikam inan hodmo, gde nega mužike i ti veče poznáni najdeš.“

Peter ga je nê vzéo na pamet. Lize oča je pa že dávno pozábo svetske nevôle i svoje zaduženo vérstvo vu oštariáša senê, gde se vónáspo z pijanosti.

Prôti gojdní so se dečki z Petra vési domôpobéráli z deklinami v páraj. Petra i Lizo so daleč nazáj pústili samoga idti domô. Eden k drúgomi stísnjena sta šla po šúrkoj cesti domô.

„Ti Liza, midva va túta šla skôz po lési zkre bêloga križa, tam de nama bliže.“

## Modrúvanje.

V-sénci velikoga rastá  
Ležéči pôtník, zbrodjáva:  
„Zaká je Bôg na tó drêvo  
Nê tikvi, — líki žalod stvôro?

Bole bi se pristájalo,  
B'lo bi človeki na hráno —  
I da bi je človek vživao,  
Bole bi tak k haski prišao.“

I kak brodi pôtník, — z rastá  
žalod spádne i vdári ga;  
Obráz njemi krv polejé. —  
Odúmé se, — etak ercé:

„Vse, vse je Bôg dobro stvôro,  
Človek nesôdi ga nôro:  
Cíj tikev na mé' spádnola —  
Gvúšno bi me smrti bújla!“

F. J.

## Veseljé.

Pisao: Hári Lipót, ev. dühovnik.

Živlénje ešče malo tákši drági i lépi kíčov má, kak je pa veseljé. Veseljé je žitka nájlepša pesem. Záto lûdjé v svojem živlénji túdi tak radi iščejo veseljé, radost. Zakaj sprotolešnji trávník bole lúbimo, kak pa cintor? Záto, ár na sprotolešnjem trávníki lépe cvetéče rôžice najdemo i vidimo, štere nás z veseljom pozdrávlajo, v cintori

„Kak se ti vidi, Peter.“

Dale sta šla i Petri je krv vrêla, nečista hûda mišlénja so njemi obvzêla glavo.

Na drúgi dén se z ednim, dosêgamao nepoznánim občúténjem obžaljenja prebúdo; ka njemi je vdarilo dônok v glavô, ka je z Lizov, toga falôtastoga Kollersa čerjôv plêso i žnjôv domô šô. Naj samo nišče ne povê tó Hedviki, tó bi tak neprijétno bilô, kak či bi komi vu srcê poglêdnola. Té dén je nê šô k Schanhoferovim, nego je rájši domá délo z grôžajôcov glavôv v mlíni, dônok se je toga čúdnoga občúténja nê mogo rešiti. Hedí je té dén zamaň čakala na Petra, gvúšno se razsrdo. Hedíko je tó strašno bolelo. Te nedostojne reči od včerať njemi je odpústila i dônok je on dávo toga obžaljenoga. Či bi prišo, bi njemi lépo rêč dála, da bi naj vido njêno dobro volô, na níkše formo nebí smêla med njima več edna svája naprêpridti. Tak sta si bilá, kak zarôčenca, cêla vês je znála za tó. Samo naj minê žalno leto, de k Erbacherovim šla v mlin. Eto leto je z potrplivostjov šte-

pa grobe, šteri v kmično žalost oblečėjo naša srca. Zakaj je lepša v sprotolétji ftičja pesem, kak pa zimsko vransko kričanje? Zató, ár v prvom opázimo i vidimo živlénja vekivečno radost, v drugom se nam pa boléče zimsko trplénje i premenlivost tóži.

Človek skoron ne déla drúgo, kak da radost, veseljé išče. Eden veseljé išče na strehi zláti bregôv, drúgi v razvúzdanom, nemorálnom poganskem žitki, trétji na dela pôli, štrti pa v slúžbi Bôgi i bližnjemi svojemi, ali vsáki pa veseljé išče. Rávno zató človek nema bôgšega dobročinitela od tistoga, ki njemí veseljé prinesé v zemelsko živlénje. Té poseo je vzéo tуди na sêbe Jezuš Kristuš, veseljá i radosti glasitel i posvetitel je ščéo postáti vsem lüdém. Že sam angel etak glási njegovo rojstvo: Ne bojte se, ár ovo nazveščávam vam veliko radost... I Jezuš je rêsan zató prišo v globočino skuznatoga žitka, zató se je ogláso z krotkov lúbénostjov v hižaj té jókajôči, nevolni, žalostni, ár je tó ščéo doségnoti z svojim lúbezivim i nesebičnim delom, naj eti v trplénja dolini menje jókajja i več blájženstva i veseljá bode. I prle liki je na sêbe vzéo smrti križ, pri slobôdjemánji od svoji lúbléni vučénikov, kak eden drági teštamentom nihá v eti lépi rečáj: „Tá sem gučo vám, naj radost moja vu vami ostáne i radošt vaša se spuni.“ (Jan. 15, 11.)

la počakati, ár se njé je sômnilo, ka de se dosta mogla boriti i trpeti. Pred pármí dnévi je z Matješom gučala od toga i on njé je na njéno dvojnost mérho i premišleno dao odgovor:

„Hedi, dobro si premisli, ka boš činila. Mi lüdje smo slabi, ka bi v cêlom žitki samo trpeli.

Na trétji dén je Peter veseló prišo vu „Pošto“.

Na, Hedi, si se vözčemerila? Jas sem niti nê znao, ka ti tó tуди znáš, od toga bom jas mojo ženo dolvčiti mogo.“

Pá ga je on oster pogléd trufo, šteroga nê je mogo trpeti.

„Ti se môtíš, Peter, jas se ne čemerim i či vidim, ka so moja nakanénja dobra, ni za eden vlás neodstôpim od njih.“

„Tô pa more lépo bidti.“ Nepremišleno je povedo Peter ete reči i Hedi je blêda postánola.

„Peter, jas bi te prosila, premisli si dobro prve, jas nikoga neščem za nesrečnoga činiti.

„Norček, kak si tуди ti včasí, jas samo sem tó tak pravo.“

„Ali ti dostakrát povêš tákše, štero bogše bi bilô nê povedati.“ (Dale.)

I dônok z žalostjov moremo viditi, da je ete svêti nigdár nê poštvúvo té istinske glasitele svoje radosti i veseljá. Tуди Jezuš je nê poštvúvo svêti i neščé ga poštvúvati tak, kak On zasluži. Pa On je ščéo obeseliti, potrôštati toga naveke se tožéčega človeka, toga naveke jókajôčega človečanskoga národa britke skuze je ščéo On na čisto, istinsko krstšansko radost preobrnôti. Ali lüdstvo je pa nê poslúšalo na Njega, nê ga je nasledúvalo, kak svojega düševnoga kralá, ki zadovolnost i düševni mir ščé spraviti zemelskomi vandrari.

Dobro si zamerčajmo, da na čisto, istinsko i plemenito veseljé edino Kristuš zná nás navčiti. On, ki se je tak rad veselio polskim rôžicam, ki je tak preveč znao lübiti málo, nedúžno dečico. On, ki je vu sebi noso božega mira, žitka čiste, plemenite lúbénosti blájženo veseljé.

Drági moj brat i sestra! Jeli máš tуди ti radost i veseljé? Ali ne spádaš med tiste, šteri so med svojim težkim trplénjom i žmetnim delom pozábili na smeh, šteri samo jókati znájo, šteri se samo tóžiti znájo? Istina, da je dnesdén dosta smeha zmznolo na človeči vústaj, istina, da je dnesdén žitek pun trüda, joča, tožbe, zmenkanja i sükešine. Jeste orság, gdé vláda na plakátaj pozáva lüdstvo na tó, naj se veseli, naj se radije. Nás pa edino naš Odkúpitel Jezuš zná navčiti na tó, da ešče med britkimi skuzami, med velikimi zgübički, med trplénjom, med zmenkanjom, či bár nê vsigdár se smejáti, ali dônok prôti Bôgi pa z zahválnov radostjov živeti svoje živlénje známo i moremo.

Drági brat i sestra, kakša so tvoja veseljá? Ali ne spádaš med tiste, šteri svoje veseljé gori ponúcajo na svoje grêšno živlénje, šteri svojim telovnim poželénjam živéjo i tó je njihovo návékše veseljé? Jezuš vam pokáže pôť nazáj iz tühine, gdé ste nemárno zaprávlali svoje düševne i telovne dobrôte i vrédnosti, k blájženoga veseljá čistomi stôli te ostávlene očinske hiže. Tak postáne vaše veseljé vekivečno i krstšansko, ár ste lübili i poštvúvali svojega Zveličitela. Iščite zató veseljá, radosti drági kinč, iščite ga z pomočjov molitvi i dobrega činénja.

Veseljá daritel, veseljá posvetitel pa bode i ostáne naveke naš Gospon Jezuš Kristuš.

*Verostüjte i molte, da vu sküšávanje neprídete. Düh je istina gotov, all tělo je slabo. — (Mat. 26, 41.)*

## Na rojstni den kralá.

*Nóta: Te smrti obládníki.*

Veséli dén nam je zíšao,  
 Ár naš lübléni, naš mládi krao  
 Je pá rojstni dén zadôbo —  
 Sin junáka, mantrníka,  
 Náj bode tebi néba mila!  
 Nosi zlehka tô korôno  
 I na diko Bôgi,  
 Na radost národí!  
 V zadovolnost  
 I blájženost  
 Pelaj eto  
 Lüdstvo naše, tebi verno.

Oh Bôg drági, oh smilení!  
 Na nás te moléče se zglední,  
 Gda Tebé prosimo v dúhi:  
 Z důševnov, telovnov močjôv,  
 Z srečov, zdrávjem i blájženostjov,  
 Z môdrostjov i díkov túdi  
 Obdarúj našega  
 Kral-Petra drúgoga.  
 Naj živé on  
 I nam mila  
 Domovina!  
 Oh Bôg, blagoslovi njidva!

*Juventus.*

## Dressura.

Missionar Waldmeier z Beirut-a pripovedáva z njegovi vnôgi doživlénj sledéče, da bi z tém pokázo, ka ni vučenost, ni inteligenca, ni môdro znánje ne pomága človeki vu časi skúšávanja:

„Abessinije casar, Theodor, gda sem ešče tam bio vu službo postávléní, mi eden dén k meni pošle ednoga slugo svojega z ednov košarov, v šteroj sta dvá mládiva oroslána bilá. To přiloženo pismo se je sledéče glásilo: „Jas Theodor casar mam jedini to pravico orosláne držati vu toj držávi; ali dónok da si ti moj prijátel, ti pošlem dvá, vzgájaj njidva i ti gvúšno na veliko veseljí bodeta.“

„Z velkov pazkov i skrbílostjôv sem gori zhráno obá oroslána i te eden je posébnó lépi i velki zrásó. Tak sta krotkiva bilá, ka sta vu hiši i dvorišči tak drkala, kak pes all máček.“

Eden dén proti véčari, kak sem navádo méo, po cêloga dnéva trúdnom deli sem si doli seo pred hišov i eden od ti oroslánov je pa po-

leg méne ležó, tak da sem se z laktom na njega naslono. Kak si tak počívam, na ednók se samo přiblížáva čréda birk, štere je pastér z pašé gnao domô. Mimoidôči pred hišov se je edna mláda ovca vkrajodtrgnola od čréde i sprevédno skákavá pride vu nájno blížino. Vu tom momentí se je te ovak tak krotek oroslán na skok potúlo, zmúvi i ta ovca, ki je to nevarnost prekesno vzéla na pamet, je od stráha i prestrašenjá vküspádnola. Vse je prekesno bilo, oroslán je na njô skočo i jo je preci pôžro. Té sem vido, ka moje dresíranje je na zvôněšnje dalô tomi orosláni plemenitost, ali vu kritičnoj vóri je vse tô nê pomagálo, naj divjost žnjega ne vdári, ár odznôtra je li ostano te stári, ta zverina. Tak je túdi níkelkokrát z nami ...“

## Biblija.

Létno naznanilo Angleškoga i Zvúnešnjega Bíbliskoga drúštva je zdá dáno na očivesnost. Žnjega se páli ogvúšamo, ka na etom světi se je vsáko rěsan blagosloveno delo z Biblíje genolo. Krstšanstvo je Biblija razšírila i skôz kmični stotin túdi obdržála. Reformácija, gorlodslobodjenje robslúžtva i vsáka velika lübézni nástava svetá je z Svétogapisma vózrásla. Známo, ka oči Luthera je túdi biblija goriodprla. Eden Müller Juri iména človek je eto napisao na eden stran svojega dnévniká: „Stotíkrát sem přečteo biblíjo.“ I spómenek Müllera dnes varje ta zmožna sirotinska hiža v Bristolí. Eden drúgi vervajoči sin Boží, Barnardo, je nateliko lübo biblíjo, ka jo je navsekraje razšírjávo. Ednók v ednoj krčmi, gde biblíjo je preveč ponúdjávo, na teliko so ga zbili, ka dve rebri sta se njemi potrle. Sledi on je nastavó tisto hirešnje Barnardo iména angleško sirotinsko hižo, vu šteroj dnes osemdevétjezero sirotinske decé jeste.

Bíblisko drúštvo vu pretečenom letí je na 14 nôvi jezíkov doliobrnoło biblíjo. Drúštvo zdá že tak po 692 rázločni jezíkaj razšírjáva rěč Božo.

Dohodtki drúštva navékše z samovolní dárov stojíjo. Navkúpnoга notrijemánja vu pretečenom letí je drúštvo melo 366 jezero 782 fonta (73,356,400 D), vódávanja 364,102 fonta (72,820,000 D).

Vu pretečenom letí je drúštvo 10,970 609 bibíj, od svojega obstoja mao pa 464,000,000 bibíj razšírilo.

## Nebeski trák.

Eden večer sem vido v dolini nikaj se krasno lepò svētiti. V erdēcem posvēti se je žarilo, kak purpur i se je svetilo, kak jezero i jezero diamantov, kak rubin. I tō je nē bilō drūgo, kak edno navádno okno na ednoj siromašnoj kučici, v šterom se je trák dolishájajō čega sunca blisketo. Okno se je svētilo, da bi li samō edno sunce bilō. Ali sveklost toga okna je nē bila njegova lastivna, samo v njem se je odbijala sunca sveklost i dika. Sunce je zahájalo doli i na okni je nē bilō drūgo, kak navádna glažojna, kak vsakša drūga.

Jas sem vido navádne lūdi, kak stō i stō drūgi, ki so nisiko pozvánje meli v etom žitki, ali njihov žitek se je svēto. Máli so bili na etom velkom svēti, ali ki so je poznali. za one so se svetlili, kak rubini, kak diamanti. Sveklost i lūbēzen je sijala ž njih, znali so skuze goriposūhšiti, cágle batriviti, slabim pomagati, blodēce na právo pōt pripelati. Vido sem je i sem si mislo kakša svetlost je tō nebeskoga tráka. Odkud tē diamanti na telko napunjeni z lūbēznostjōv i lastnoga goriáldūvanja? Ah njihov trák je samo odbijajōči bio drūge dike i svetlosti. Oni so bili lūdje kak mi vsi, ali to vekivečno sunce jih je posvētilo, nebeski trák se je svetlio ž njih. „Bōg ki je velo z kmice sveklost sijati, se je sijao z src njihovi na presvečenjē spoznanja dike Bože v obrázi Jezuš Kristuša.“ (II. Kor. 4. v. 6.)

Kakšē zbožen material smo, kakšē navádna glažojna, kakšē málo je naše pozvánje i slūžba v žitki, či mi v trák právoga, vekivečnoga sunca pridemo, ki je Jezuš Kristuš, tē de se znás nezgrūntane lepote sveklošča sijala, da sami angelje bodo z nebés čūdūvajōč giēdali na nás — i tō je nē naš trák, naša svetlost, nego Kristušova, štera de se po nami, v nami i nad nami za drūge svetlila. *Silvanus.*

## Mí krstšanje bojdmō prípravni

i premislimo si vsakdén, ka smo neprehenjano vōdjáni skūšavanji. Nej ka bi se štokoli nateliko batrivno oponášao, kak či bi šatan daleč bio. Bole čakajmo njegovo napádanie zevse stráni i stanmo njemi prōti. Ár či sem v etom megnenji čisti, potrplivi, priljaznivi i mi je li močna vera,

lehko se zgodi, ka šatan ešče v etoj vōri tak bēsno napádne moje srdce, da komaj obstojim. Ár je takši protivnik tō, šteri nigdár nepopūsti, nigdár neobtrūdi i či je prehenjalo edno skūšavanje, taki prihája Luther.

## Rázločni máli glási.

**Radosti glás.** „Vsa morem v potrdjávajōcem menē Kristuši.“ (Fil. 4, 13)

**Gustav Adolfa ōsvetnost in senioratno správišče.** Jul. 27. i 28-ga so v Maribori mele nemške fare Dravske banovine lētno ōsvetnost Gustav Adolfa drūštva i senioratno správišče. Ōsvetnost G. A. drūštva je z preveč lēpim i obilnim redovēkom dolitekla. Zvūn predge je bilo edno predávanje i več pozdrávni govorov... V etoj nájmenšoj šinjoriji naše orsačke cērkve je G. A. drūštvo vsevkūper 19.400 Din notrijemánja melo. Poprēk na vsako dūšo je prišlo 8.75 Din. Z-razdeljenoga  $\frac{1}{3}$ -tála je naša Lendavska fara tūdi dobila 500 Din. — Po ōsvetnosti G. A. drūštva je bilo obdržáno senioratno správišče.

**Mrtelnost.** Jul. 28-ga je mrō po dugšem i težkom trplēnji Sablič Rudolf dūhovnik v Vinkovci. 54 leta je živo. Za rim. kat. dūhovnika se je vōnávčo i kak takši je slūžo v Zagrebi i Karlovc. Za pár let je prestopo v evang. cērkev. Ár nadale tūdi je šče oštati v slūžbi Kristuša, záto evangeličansko teologijo je študirao v Soproni. Odlīčen muzikant je bio, na preveliki orgolaj šopronske ev. cērkve je večkrát igrao. V fari Vinkovci je skoz 20 lēt verno i neobtrūd-jeno delao. Na literarnom pōli je tūdi delao; na horvatski jeziku je doliobrno Lutherov Máli-katekizem i edno hrvatsko Agendo je spísao.

**V Puconskoj fari** je letos pri priliki dáče pobéranja 272 l. pšenice, 428 l. žita i 3 D. pēnez darūvano na Dijački Dom. Darūvali so: Predanovci 46 l. pšenice, 58 l. žita i 3 D. pēnez; Brezovci 9 l. pš., 12 l. ž., Šalamenci 23 l. pš., 28 l. ž., Gorica 8 l. pš., 7 l. ž., Pužavci 16 l. pš., 3 l. ž., Vaneča 3 l. ž., Lemerje 31 l. pš., 23 l. ž., Polana 45 l. pš., 49 l. ž., Andrejci 3 l. ž., Bokrač 8 l. pš., 7 l. ž., Krnci 10 l. pš., 20 l. ž., Puconci 25 l. pš., 29 l. ž., Sebeborci 31 l. pš., 16 l. ž., Dolina 20 l. pš., 20 l. ž., fara 150 l. žita. — Blážení je te veselí daritel, ár si z dárom svojim kinče správa za vekivečnost. Pro-

simo Boga, da vernost vsakoga priátela naše lŭbézní nástave pláča poleg obilnosti njegove smílenosti!

**Turobni glási.** Odselili so se zádni mēsec z Puconske fare vu večnost: Kološa Franc v Dolini, st. 75., Kardoš Ivan v Andreji, st. 71 l., vd. Škrilec Franciška, roj. Cár v Lemerji, st. 59 l., Kúhar Judit, roj. Kološa v Puconci, st. 66 l., Kúčan Karolj v Andreji, st. 55 l., Drvarič Vilma, roj. Ficko v Dolini, st. 23 l. i tróje decé. — Naj májo sladtek grobski sēn i blážno goristanēnjet!

**Turobni glási z G. Slavečke fare.** Vu večnost so se odselili zádne 3 mēsece: Žohar Jožef z Kuzme v 3 leti starosti. Nesrečno je notri spadno vu edno grabo, štera je puna bila z friško gašenim vápnom. — Rogáč Evgen z Nuskove, vu 19 leti starosti je mrô v osiješkom špitáli; zrok smrti je bio spadaj z vagóna. — Vd. Benko Ana, roj. Kúzmí v Nuskovi, v 67 l. starosti. — Fartek Marija z G. Sláveč v 9 leti starosti. — Naj vsi počívajo vu míra ográci slatko svoj vekivečen sen do goristanēnja svojega tēla. Ti nazáj ostánjeni naj nájdejo balžam tróšta za njihov velki zgúbiček vu sv. písmi.

**Šatorski cigánov čalárnost.** V „Bácskai Napló“ sept. 7-ga v 247 številki na 5-tom stráni čtēmo: Ka so šatorski cigáni v čakovskoj krajini od vési do vési vandrajôč, gori poiskali ništerne plébánie i té fabule dálí naprē, ka se ščējo dati zdati, ár so do tega mao v divjem hištvi živeli i deco túdi okrstíti. V nájveč mēstaj je je plébánuš pomilŭvao i z tí přemočnēši verníkov njim potrebne starešine i botre spravo. Cigáni so se tak z obilnoga gostšenjá i dárov tróšta dálí zdati, deco i sebē túdi okrstíti. — V drúgo faro pridôč so tō nadaljávali tečas, dokeč je čalárnost nē na sveklo přišla. Eden tákši pár je nē menje, kak sedemkrát zdáni i okrstšeni. Té verevrēle cigáne zdá oblást zasledŭje, da je pred sodnijo postávi i popolnē dá zdati i okrstíti. Ka vse vō nezostondēra tá čalárna fajta vu vere vrēlosti?!

**Gustav Adolfa glávno drŭštvo** v Jugoslaviji svoje létno správišče sept. 28–29-ga vu Kraljevičevoji (Banatski seniorat) bode melo med velikov ôsvetnostjov.

**Abesinija.** V etom dosta naprēnošenom orsági je do etimao švédsko- i nemška evangeličanska misija delala. Časar je obedvē podpērao. Šorš etivi misiji je odvísen od toga, ka kakše vōidenje bode melo talijansko-abesinsko jeretinstvo.

**Amerika.** Črncl (négerje) Severne Amerike so spomenico dálí notri pred Zvézo národov, vu šteroj prosijo obránenjē Abesinije. Spomenica naprēprinesē, ka či krstšanski národje tázeglédnejo napádnēnjē Abesinije, z tēm ôšpotajo svojo krstšansko vero.

**Vu začētki . . .** Belgijska kralica, štera nēdávno je áldov postánola automobilske nesreče, je švédsko evangeličanska hercegojca bila.

Edne novine so tō pisale od njē, ka po svojoj omožitvi túdi „vu začētki verna je ostánola k svojoj evangeličanskoj veri; ali sledi z držávnoga interesa je rimokatoličanka postánola.“

Ja tak! Što zná po kelkom primárjanji i stiskávanji je pŭstila vu práh koróno svoje vere za tisto zemelsko koróno, štera ovo tak hitro je dolispádnola žnjéne kralične glávē. Boža svéta rēč ne veli tō, ka bojdi veren vu začētki, ali bojdi veren *eden čas*, nego: „Bojdi veren *notri do smrti* i ti dam žitka koróno.“

**Nemčija.** Veliki práh je zdigno nē dávno tisti valutni škandál, vu šteroga sredini so rimokatoliški redovníci i nŭne stalē. Štiri nŭne so přibližno 4 milio dinárov ščele z Nemčije vu Holandijo skrivno odnesti. — Poleg nájnovēšega vōpokázanja je račun nemški luteránošov 34 milio. — Eden nájodličnēši pŭšpek verevadlŭvánjskoga fronta nemški evangeličánov je vezdaj Meiser bajorski pŭšpek. Interesantno je, ka Meisera so 1919-ga komunistje záprli notri, 1934-ga pa hitleristje, ár té i zdá je srčno bráno čiste interese cērkve.

**Zmožen račun.** Poleg glása ednoga engleškoga lista je od 1800-ga leta mao 3000 rim. kat. popév nihálo tam rim. katoliško cērkev.

**Samovolní dári.** Na *Dijaški Dom*: Z-Martjánec g. Vezér Géza, sobotške ev. gmajne inšpektor, so z-svojov tŭvárišicov pri prilíki svojega hištva 25 létnici na dijaški dom 100 dinárov aldŭvali. Pobožnomi pári za té veliki dŭšni dár z-toploga srdcá hválímo i G. Bogá prosímo, naj njima dopŭstí v-dobrom zdrávji i mōči 50-to létnico túdi zadobíti i vu svojoj dobroj vzgoji osnovlenoj deci ino vnŭkaj se veselíti! Z-Sobote g. Prettner Franc železničár so darŭvali na dijaški dom letos túdi 20 din. Nájtoplēča hvála! Na *Dŭševnoga lista gorladržanje*: Čer Ilona z Francije 10 Din. — Na *nesprhlívlí venec* Luthárove Flisár Šarolte: Brgles Števan stolar Šalamenci 10 D, Fujs Šandorova Vaneča 10 D, Gergorec Joška Sebeborci 10 Din. Srdčna hvála!

## Reformácia v Svájc i na Francuškem.

Naprejdáva: SILVÁNUS.

(Nadaljévanje.)

Ali lüdjé so pomali na pamet vzéli, ka samo Kalvin i nižše drügi je vu zmožnosti, nevoló i pokvarjenost nazáj zadržati i pobôgšati. Váraški tanáč je poslance poslo k njemí, da bi ga nadignoli, naj njegovo prvéšo mésto i čést nazájvzeme. Dugo se je protivio. „Rájši prék môrja, rájši smrt, ali kak se pa na té križ prebiti dati, gde dnévno vu jezero ranaj more človek zkrvaveti,“ erčé on.“ Končno je dónok popústo na siljenjé Farelse i edni strassburgski predgarov i 1541. leta vu nájvékšem poštenjé sprijéti je nazáj v Genf odišo, močno odlóčeni, ka žitek i srcé sploh Gospodni áldñje. Zdá je 32 lét bio star pri preveč slabom zdrávji, močen vu veri, vu šteroj je môč proso od Bogá za spunenjé svojega pozvánja. Bogá odičiti po resničnom ládanji njegove sv. rěči vu živlěnji kršćanstva, je bio cíl Kalvina cěle bivosti.

Samo zdá se začnólo po pravici reformiranje Genfske cěrkve. Kalvin je bio osvedočeni, ka k nazveščávanji rěči je tñdi potřeben kršćanski morál i vzgájanje, či cěrkev obstáti ščé i njěna bodóčnost naj zagvűšana bode. Záto je na prošnjo varaškoga tanáča napravo oster cěrkveni rěd z nájostrěšov disciplinov, štera se je preci notrivpelala. Odlóčo je račun i delakrôž dñhovnikov i k njim je svetske pridělo, z obôjega je pa eden Konzistorium nastavo, šteri je skrb méo na disciplino i je odlóčo vu verski i morálني pitanjaj. Tñdi eden pörgarski zákon je mogo Kalvin vkűppostaviti, ki je tñdi velko znánje meo vu právdi, ár se je právo vćlo ešče vu mládí létaj. Vse civilne i kriminálne pravice je odlóčo Kalvin, tñdi to nájvékšo oblást, štera je z ednoga tanáča stála od dvěstô kotrig. Kalvin etak razlága: „Vse ka je pred Bógom kaštige zaslűžilo, more tñdi od zákona i od oblásti pokaštigano bidti, ki so boží slűžbeniki.“ Náslad té zákonov je strašen bio.

Ednomi Mozesi prispodobno je vredio Kalvin, kak veliki Zákonespravitel te morálne, politične, kak tñdi vadlűvánjske razmere v Genfi i v njegovom oblástvi.

Ešče za 100 lét sledi etak plěe eden lutherski theolog Valentin Andreá: Či bi me ráz-

loček vadlűvánja ně lóčo, gvűšno bi me morál i vkűpglasnost k Genfi zvezala.“

Mestančari so pomali domáči i pašćlivi postanoli. Dobrôta i bogástvo se je razšűrjávalo po váraši. Edna akademija je bila nastávlena, vu šteroj je Kalvin i za njim Beza i drügi imenitni možje vćili.

Jezere od mladěncov tñhinski držáv je prišlo v Genf, da bi posvět evangelioma zadobili i vu domovine svoje pridóči nadale nazveščávali. Ně samo francozi, nego englari, škóti, hollandčari i drügi so prišli v Genf, v Kalvina váraš, ki so z pravícov evangelioma presvečeni bili, šteri čűdno môč dá onim, ki vu njem vörjejo. Tñdi močno so vplivali za širjenjé evangelioma od Marota i Beze prevodjeni žoltári, z lépimi nótami Gondimela, štere pesmi so se na vsakši vűstaj začűle, ja ešče eden čas vu francuškem králevskom dvori.

Ali tó vse je ně šlo tak méрно brezi vsega, nego vnógokrát z velkim bitjom z protivniki evangelićanskoga vadlűvánja i kršćanskoga morála. Ti razvűzdani i pokvarjeni dñhi so se ně šteli spokorjávati zákonom i so šteli te lance raztrgati. Istina, ka so vnógi zákoni ali narědbe preveč ostre bílé, mogóče preostre. Ki je ně prišo vu cěrkev, je z pěnezom bio kaštigani. Ešče bole so osódili one, ki je zaműdo k spovedi pridti. Prispodobno je lahko čako on, ki je tri dni v posteli ležó i je ně dao k sebi zvati dñhovnika.

Pijanost se je tñdi z pěnezov kaštigov sódila. Kártaše so v klade záprli. Edna deklina, ki je svojo mater zbiti štela, je na pláci zkorbáčivana bila i vó z váraša ztirana. Edna drůga pa, ki je svoje stariše zbila, je bila na smrt obsojena. Ki je hištvo vlomo, so ga na pláci v železno klado záprli, ki je pa hištva dvakrat vlomo, je bio na smrt obsojeni.

Nájbole se nad tom lahko spáčimo, ka je Kalvin ně bráno smrtno sódbo jeretnikov, to je ti zavrženi krivovercov i da je dovalo španskoga Mihael Sevreta osmrťiti, ki je od genfskoga sódá na smrt bio obsojeni. Ali vu tom poglědi je ešče onoga vrěmena edno detečo pamet méo. Tñdi sam Melanchton i Bullinger i ešče drügi imenitni evangelićanski voditelje Švájca, ki so vu Sevreta déli pitani bili, so njegovo smrtno sódbo za dobro spoznali. Vu tom Luther dosta víše stojí, ki je vsigdár próti bio smrtni sódbi za jeretnike. Beza je to smrtno sódbo za jeretnike

# ŠKOLA POČINJE!

## RODITELJI!

Nabavite za Vašu djecu trajna  
i topla odijela. Mi Vam poma-  
žemo sa našim cijenama  
**dječjih odijela**

po:

**Din 60.- 90.- 110.- 130.- 150.- 170.-**

Od kiše i hladnoće zaštitite djecu sa

**TIVAR-HUBERTUSIMA.**

# TIVAR ODIJELA

vu edni posebni knjigaj etak spozno za dobro : „Lüdomorstvo, hotlivost, krája i k etim prispo-  
dobni grēhi sējajo vu občinstvo, dōnok se kvár  
lehko ošaca. Ki pa to právo Božo siđžbo i vero  
pokvariti ščē, té prinesē za občinstvo tákši kvár,  
šteri vnōge jezere vu vekivečni ogen sūhne.“  
Augustinus je od toga etak pravo : „Pregrešenjē  
na krščansko vero je vretina vnōgi drugi grehov.“  
— Ali tō je to veliko pitanje : jeli je pozvana  
oblást i zmožna je li zateknoti vretino grēha. Tō  
je skōz i skōz nēmogōče. — Sevreta smrt etak  
ostāne edna krváva krasta vu žitki i deli ovak  
tak velkoga reformátora, či bár ka je on bio, ki  
je pri sōdi proso za Sevreta, naj se nē osōdi na  
ognjeno smrt, ali tã prošnja se je nē posluhnoła.  
Što je bio te nesrečen Sevreť ?

Eden rojeni španjolc, zevčenják i zdravnik,  
ki je psūvo sv. Trojstvo i tajño Kristuša božan-  
stvo i ká bi on Boži sin bio. Eden pameten, ali  
razvūzdani dūh, nestálen i dvojni, povsud se je  
hitro gorinajšo i se je macalŕizo, gde je za ha-  
sek kaj vōvidēnja bilo. Gda pápíнец je bio, gda  
evangelíčan, kak je pravē prišlo. Vu naturi je pa  
materialist, to je brezvōrec bio i vse dugovánje

je vu stálnom premenjávánji isko, Božo veki-  
večno bivost je tajio. Vnōgokrát se je na svoji  
potūvanjaj i vu spiskaj zamero i v Vienne-i je  
bio na smrt obsojeni. Kalvina je vu svoji spiskaj  
tūdi dostakrát spolávo i zdá je skōz Genfa v  
Itálijo štéo potūvati. Calvin je štéo vloviti dati  
toga nevarnoga človeka, ki je tūdi z Libertineri  
bio v zvēzi i v prijátelstvi, ki so nájvékši pro-  
tivniki bini genfskoga réda, zákonov i morálno-  
ga živlēnja. Vūpo se je, ka z pomočjōv ti liber-  
tinerov, ki so té močno partájo meli, porūši  
Kalvina krščanski rēd i njega poniči. Calvin je  
štéo njegovo sloboščino vломiti.

Pred sōdom se je Sevreť spozno k svojim  
spiskom i je nē vzéo nazáj nika. Trdo je, ka je  
božanstvo tūdi vu pēkli i vu šatanaj, vse je ž  
njim napunjeno, vu klōpi je tūdi Boža bivost.  
Prōti Kalvini je strašno zagriženi bio i je želo  
njegovo smrt. Ali vkano se je.

Večina sōdnikov ga je po stárl republikan-  
ski zákonaj na ognjeno smrt osōdila za volo  
njegvoga stálnoga psúvanja prōti Kristuši, prōti  
sv. Trojstvi i prōti decē krščenjē.

(Dale.)